

Predaj z dvora

Prípadová štúdia Konský sen

Stavebný technik Martin s priateľkou Alicou býva v malom nájomnom byte na vidieku, do práce dochádzajú autom 50 km do mesta. Obec Lomec leží v juhozápadných Čechách, približne 40 km od štátnej hranice so Spolkovou republikou Nemecko. Nachádza sa v nadmorskej výške 413 mnm, spravované územie spolu s miestnou časťou osadou činí 3,6 km² av tomto území žije 133 stálych obyvateľov. V obci sa nachádza veľkokapacitný kravín postavený v sedemdesiatych rokoch minulého storočia, ktorý v súčasnosti prevádzkuje obchodné družstvo. V minulosti štátny poľnohospodársky podnik prevádzkoval v obci odchovňu ošípaných, ktoré technologicky zastarali a budova prešla v rámci reštitúcií na súkromného majiteľa. Objekt je tiež predmetom tejto prípadovej štúdie.

Martin s Alicou majú solídne úspory a uvažujú o kúpe väčšieho bytu. V meste ale bývať nechcú, preto ich zaujala výhodná ponuka jedného z príbuzných z blízkeho okolia na predaj staršej poľnohospodárskej usadlosti s obrovskou záhradou, stodolami a niekoľkými hektármi lúk a pastvín. Príbuzný je tiež majiteľom bývalej staršej nevyhovujúcej odchovne ošípaných. Susedia by prenajali alebo možno predali aj ďalšiu okolitú poľnohospodársku pôdu.

Alice je vyštudovaná zooteknička, pracuje však ako úradníčka, vo voľnom čase jazdí v jazdeckom oddiele na koni a pomáha v neziskovej organizácii v hipoterapeutickom kurze.

Obaja by asi bavilo chovať niekoľko koní, ponúkať hipoterapeutické služby a možno si zriadiť chov menších hospodárskych zvierat, pestovať extenzívne ovocie a zeleninu. Do úvahy by v budúcnosti pripadalo aj prípadné ustajnenie niekoľkých cudzích koní a zriadenie jednoduchého ubytovania pre jazdcov a ich priateľov.

1/ Pred partnermi stojí kľúčové rozhodnutie

Majú úplne zmeniť životný štýl, usadlosť kúpiť, upraviť na bývanie a venovať sa poľnohospodárstvu? Podarí sa im získať dostatok pôdy na hospodárenie a užijú ich to?

Alebo ešte zotrvať vo svojich zamestnaniach s istotou stáleho príjmu, nehnuteľnosť si upravia na bývanie a budú budovať statok ako konička s možným výhľadom na budúcu profesionalizáciu niektorých činností?

Aké ďalšie aspekty by mali vziať do úvahy?

Uvedte aspoň 5 ďalších bodov na rozhodovanie:

a/

b/

c/

d/

e/

(Riešenie : ľubovoľné odpovede relevantné pre obvyklú situáciu v príslušnom štáte EÚ)

2/Hospodárenie zatiaľ na skúšku

Partneri sa rozhodli pre bezpečnejší variant – mať stále zamestnanie, zaistiť si bývanie, zostať na vidieku. Všetky úspory vložili do nákupu nehnuteľnosti s pozemkami. Výhodne sa im podarilo získať k nej aj starú bývalú odchovňu ošípaných.

Bývanie do roka upravili, majú 5 sliepok a 5 králikov pre vlastnú potrebu, zaobstarali si 3 včelstvá, v sadu prerezali staré ovocné stromy (slivky, jablone, hrušky) a polovicu nahradili novými, vysádzali ríbezľovňu s 20 kríkmi.

Úprava stajní a rokovania o prenájme poľnohospodárskej pôdy budú nejaký čas ešte trvať. Dva objekty pri dome je možné jednoducho upraviť a vyskúšať si, ako zdatnými farmármi môžu byť aj vo voľnom čase. V objekte odchovne ošípaných (500 metrov od domu) plánujú chov sliepok vo voľnom výbehu s produkciou vajec. Mohli by tam tiež rozšíriť chov králikov, na ktorom by zároveň odskúšali, koľko sena zvládnu vyprodukovať extenzívne a bez mechanizácie. Pozemky im za odplatu, časť zozbieraného sena a manuálnu výpomoc pomáha obhospodarovať sused, ktorý disponuje potrebnou mechanizáciou.

Prebytok medu predali susedom. Ide o predaj z dvora?

(Za tejto situácie nie, takýto predaj medu nie je sústavnou činnosťou, navyše množstvo medu od troch včelstiev nie je tak vysoké, aby presiahlo tržbu 6000,- Kč, to je v SR limit určený pre nezdaňovaný vedľajší príjem z predaja rôznych prebytkov, odpoveď sa môže v rôznych štátoch EÚ líšiť).

Môžu časť ovocia zo sadu predať zákazníkom, ktorí zatelefonujú a prídu si ich vyzdvihnúť? (Áno, aj tu by išlo o predaj pestovateľských prebytkov, ktorý by až do hodnoty 6000 Kč nemuseli zdaňovať, odpoveď sa môže v rôznych štátoch EÚ líšiť).

3/Začínajú snívať svoj "Konský sen"

Začali svojpomocne upravovať objekt pre stajne (prvé 2 boxy) aj s priestorom na uskladnenie sena a kúpili si 2 desaťročné kone na rekreačné jazdenie, ktoré Alice starostlivo vyberala, aby boli pokojní a do budúcnosti vhodní na využitie pre hipoterapiu. Upravili časť dvora pre bezpečný pohyb koní a ich cestu do jazdiarne a na pastviny. Alice získava prvých klientov so záujmom o terapeutické jazdenie.

Rozšírili krdeľ sliepok na 40 jedincov, chov s malým výbehom majú stále v jednej upravenej kôlni pri dome. Rozšírili počet včelstiev na 10.

Alice sa zaregistrovala ako poľnohospodár.

Môžu predávať vajcia aj v obchodíku v susednom meste? (V zime ich stačili spotrebovať, v lete ich aj predávajú).

(Takýto predaj je povolený, na predajňu smie týždenne dodať najviac 600 vajec, jednotlivému koncovému zákazníkovi obchod môže predať maximálne 60 vajec, môžu byť rozdiely v množstve pre jednotlivé štáty EÚ).

Koľko medu môžu predať, aby stále išlo o predaj z dvora?

(Limit v SR je 2000 kg na spotrebu v domácnostiach koncových spotrebiteľov, pre jednotlivé štáty EÚ sa hodnota môže líšiť).

4/Minifarma sa profesionalizuje

Popoludňajšie jazdenie nestačí záujmu klientov, Alice dala v zamestnaní výpoveď a bude sa venovať minifarme „Koňský sen“. 3x týždenne má aj dopoludňajšiu prevádzku. Upravuje časť budovy „kónského komplexu“ na klubovňu - spoločenskú miestnosť s malým kuchynským kútom (čaj, káva, ohrev desiat) pre klientov. Vykonáva rekonštrukciu sociálneho zariadenia a pridáva sprchovací kút.

Vlastné marmelády, med, vajcia, čerstvo lisované ovocné šťavy využíva na desiaty ponúkané v rámci jazdenia. Kúpi si sušičku (do budúcnosti uvažuje aj o lyofylizátore), aby prebytok ovocia zo sadu nemusela len zavrhať. Každý piatok popoludní predáva z dvora - výdajné okienko z klubovne - čerstvé ovocie, balené sušené ovocie, med a vajcia. Po dohode s priateľmi - farmármi z regiónu - pripravili priestor (spevnenie podkladu, striedka, pripojenie k elektrine) pre predajný automat na výdaj produktov z ich mliečnej farmy - kefír, biely jogurt, tvaroh a čerstvé kravské syry.

Zákazníci majú záujem o králičie mäso. Alice rozširuje počet chovných samíc na 10 kusov.

Koľko králikov smie za týždeň predat?

(Limit v SR je 35 kusov).

Môže v režime predaja z dvora dodávať králiky I do neďalekej reštaurácie?

(Nie, čerstvé králiky sú určené len pre domácnosti koncových spotrebiteľov).

5/Konečne slepačia farma

Podarilo sa dokončiť rekonštrukciu bývalého prasačika pre chov sliepok s produkciou vajec. Časť objektu bola prestavaná pre potreby nosníc av menšej časti bolo vybudované zázemie pre obsluhu chovu, sklad krmív a sklad vajec. Zároveň bol vybudovaný - oplotený - vonkajší zatravnovaný výbeh, do ktorého môžu sliepky väčšinu času voľne zo zakrytých priestorov prechádzať. Pre chov nosníc zvolili plemeno leghorn. Toto plemeno bolo vyšľachtené v Amerike, ale krajinou pôvodu je Taliansko, čo sa prejavuje aj v názve plemena, ktoré je anglickou skomoleninou mesta Livorno. Sliepky produkujú vajcia s bielou škrupinou, a preto sa využívajú aj na šľachtenie priemyselných nosných hybridov, pri ktorých je táto farba vajec požadovaná. Plemeno rýchlo dospieva a nie je vhodné na mäsový chov, sliepka do jedného roka by mala podľa Slovenského vzorkovníka hydiny dosahovať váhu 1,8 - 2,2 kg. Priemerná znáška vajec za rok je 180 kusov, ale v dobrých podmienkach to môže byť aj 200 - 220 kusov. Majitelia sa pre toto plemeno rozhodli aj z dôvodu, že v drobnom chove oproti nemenným podmienkam hydínarských hál čistokrvné leghornky svoju úžitkovosť podporujú silnejšou stavbou tela, ktorá sa prejavuje na ich zdraví a dlhšou schopnosťou znášky, ktorá však ako u všetkých sliepok každým rokom klesá. Z tohto dôvodu, ale aj z ďalších najmä

zooveterinárnych opatrení budú na farme sliepky chované iba jeden rok. Cez leto je hydináreň prázdna. Sliepky sa predajú a všetky zariadenia haly, ako sú hniezda, bidlá, napájačky, krmidlá ďalšie technológie sa vyčistia a vydezinfikujú. Na jeseň sa vždy začína s novým krdľom.

Krdel' bude mať pre začiatok 250 sliepok a kohútov, hala však môže mať až dvojnásobnú kapacitu.

Množstvo vyprodukovaných vajec je už príliš vysoké na odbyt iba v domovskej obci, koľko vajec, kde a komu je možné predat' v rámci predaja z dvora?

(Tieto čerstvé vajcia nesmú byť ďalej uvádzané do obehu.)

Môžu sa predávať priamo konečnému spotrebiteľovi (v hospodárstve alebo na trhu alebo tržnici) - najviac 60 vajec jednému konečnému spotrebiteľovi. Za malé množstvo čerstvých vajec, ktoré môžu byť predmetom jednej dodávky chovateľa do blízkej maloobchodnej predajne, sa považuje najviac 600 vajec/týždeň; podmienky pre jednotlivé štáty EÚ sú podobné, avšak absolútne čísla sa môžu líšiť).

6/ Ako bude farma a ponúkané služby vyzerat' o päť rokov?

V ďalších piatich rokoch partneri realizovali postupnými krokmi svoje pôvodné predstavy.

Ako si myslíte, že svoj nápad Korský sen rozvinuli? Do akej miery spolupracujú s okolitými farmármi alebo službami pre poľnohospodárstvo? Predávajú stále z dvora? Čo všetko produkujú?

A vy sami, pustili by ste sa do takého nápadu?

